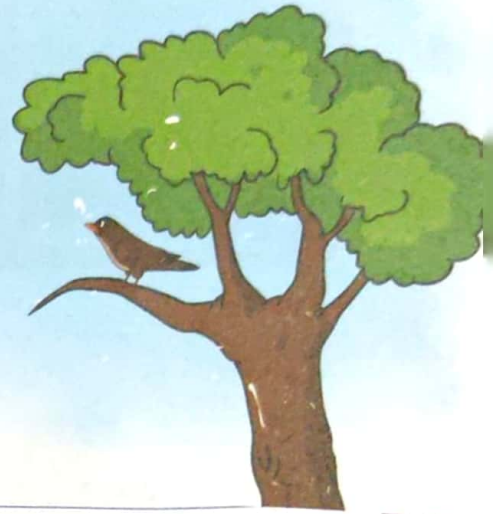

درس چهارم

«آواز گنجشگ»

آموختنی‌ها

- ۱ استفاده‌ی درست از نشانه‌های نگارشی
- ۱ آشنایی با مفهوم آلودگی صوتی

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

مواظب: مراقب	آرام: آهسته
آسیب: صدمه و ضرر	باعث: سبب
گنجکاو: علاقه‌مندی به دانستن	صدای گوش‌خراش: صدایی که آسب
فشفشه: نوعی اسباب‌بازی که نورآفتابانی می‌زند	صدای آزاردهنده
سکوت: خاموشی	بی‌صبرانه: بدون تحمل
فرصت: وقت	آلودگی صوتی: صدایی که انسان را آزار می‌دهد
منتظر: چشم به راه	کاهش می‌دهد: کم می‌کند
	مشورت: مشورتی

کلمات مخالف

تولید ≠ تخریب	خواب ≠ بیدار	خنده ≠ گریه
آرام ≠ شلوغی	گوش‌خراش ≠ گوش‌نواز	علاقه ≠ نفرت
موفقیت ≠ شکست	بهترین ≠ بدترین	ناراحت ≠ خوش‌حال
زیان ≠ سود	سکوت ≠ سروصدا	خستگی ≠ سرچالگی

کلمات هم‌خانواده

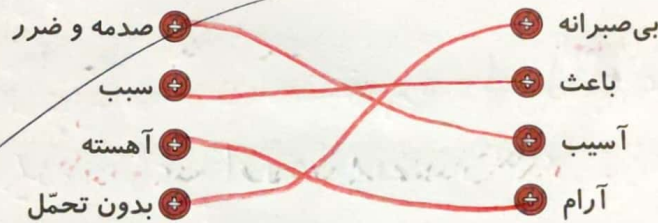
مناسبت، نسبت، مناسب	سکوت، ساکت، مسکوت	حرکت، تحرک، متحرک
دقت، دقیق، دقیقه	منتظر، انتظار، نظر	راهنمایی، راهنما، راه

یک بادکنک و ماژیک بردار و بادکنک را باد کن و از بزرگترها بخواه که از متن زیر به شما املا بگویند. سپس روی آن بنویس و بادکنک املائی خودت را به کلاس ببر و به آموزگار مهربانت نشان بده.

امروز که درنا از مدرسه به خانه برگشت سردرد بدی داشت. او گفت در کلاس آلودگی صوتی زیاد بوده است. مادر گفت: همان طور که آلودگی طبیعت و محیط زیست به ما آسیب می‌رساند، آلودگی صوتی نیز خطرناک است و ممکن است شنوایی را نیز کاهش دهد. علاوه بر سر و صدا، صدای بوق اتومبیل‌ها، صدای بلند ضبط صوت، صدای رادیو، تلویزیون، جاروبرقی، صدای ترقه‌ها و فشفت‌ها و ... نیز آلودگی صوتی به وجود می‌آورند. موضوع مهم این است که ما سعی کنیم با آرام و به موقع صحبت کردن، بهداشت را بیشتر رعایت کنیم و به جای شنیدن صداهای گوش خراش با رفتن به طبیعت به آوای گوش نواز پرندگان و رودخانه‌ها گوش دهیم.

تمرین

۱ کلمات هم‌معنی را به هم وصل کن.

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: تمام وسایل پیشرفته، آرامش را از انسان و سلامتی را از محیط می‌گیرند. **بعضی**

ب: سر و صدا و دود اتوبوس‌ها و کارخانه‌ها باعث آلودگی فضای اطراف می‌شوند.

پ: سلامتی محیط‌زیست تأثیری در زندگی انسان‌ها ندارد. **دارد**

۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

الف: برای روزنامه‌دیواری در درس «آواز گنجشک» موضوع **آلودگی صوتی** پیشنهاد شد.

ب: صدای آواز گنجشک‌ها قشنگ و گوش‌نواز است.

پ: بعد از پایان زنگ تفریح، دانش‌آموزان با **نظم و برتیب** به سمت کلاس‌ها حرکت می‌کنند.

در متن زیر کلمات نادرست را پیدا کن و درست آن‌ها را در محل مشخص شده بنویس.

زنگ **تقریه** به پایان رسید. دانش آموزان با **نزم** و ترتیب به سمت کلاس‌ها حرکت کردند. **بچه**های کلاس سوم، بی **سبرانه** منتظر مربی بهداشت بودند، چون قرار بود با راهنمایی او، یک روزنامه دیواری به مناسبت «هفته‌ی سلامت» آماده کنند.

زنگ **تقریح** - نظم - بچه - بی **صدبانه**

با حروف به هم ریخته سه کلمه بساز و با هر یک جمله‌ای بنویس.

ق ت ر ه

ب ص ح ت

ص ب و ض ظ ت

ضبط صوت باعث آلودگی صوتی می‌شود.

من در حیاط با دوستانم صحبت می‌کنم.

تقریه صدای بلندی می‌دهد.

یک درخت شبکه‌ی معنایی برای کلمه‌ی «اتاق» بساز.

با توجه به سوالات داده شده، پاسخ مناسب را انتخاب کن.

الف: در متن زیر چند کلمه‌ی نادرست وجود دارد؟

«ممكن است شما به سرو صدا آدت کرده باشید، اما آلودگی صوتی باعث خستگی می‌شود و دقت شما را برای درس خواندن و گوش دادن به سجبت‌های دیگران کم می‌کند.»

۴ (۴)

۱ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

ب: کدام مورد «آلودگی صوتی» محسوب نمی‌شود؟

۴ (۴) صدای آژیر پلیس

۳ (۳) صدای پرندگان

۲ (۲) صدای کارخانه‌ها

۱ (۱) صدای ماشین‌ها

پ: نویسنده‌ی داستان «مورچه ریزه» کیست؟

۴ (۴) مژگان بابامرندی

۳ (۳) بیوک ملکی

۲ (۲) بهاره نیکخواه آزاد

۱ (۱) سرور کتبی

ت: مشکل مورچه ریزه ضعیف بود.

بودن چشم

۴ (۴) ضعیف بودن چشم

۳ (۳) بداخلاقی

۲ (۲) درس نخواندن

۱ (۱) شیطنت

ث: در کدام جمله نشانه‌های نگارشی اشتباه است؟ (علامت بز)

۲ (۲) آقا بزرگ! «ناهار حاضر است.»

۱ (۱) مرد فروشنده، زیر لب گفت: «هر چه کنی به خود کنی.»

۴ (۴) انسان در به وجود آمدن آلودگی صوتی تأثیر زیادی دارد.

۳ (۳) چرا باید قبل از غذا دستهایمان را بشویم. ؟

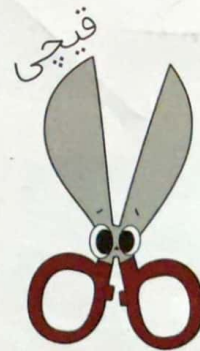
ج: «هر چه کنی به خود کنی» یعنی:

۱ (۱) نتیجه‌ی هر کاری که انجام می‌دهیم، بالاخره به خودمان برمی‌گردد.

۲ (۲) هر کس هر کاری انجام دهد، دیگران نتیجه‌ی آن را می‌بینند.

۳ (۳) می‌توانیم با کارهایمان دیگران را گول بزنیم.

۴ (۴) هیچ‌کدام

خوانش و پردازش

متن زیر را با دقت بخوان و به سوالات پاسخ بده.

۹

مردی در بازارچه‌ی شهر حجره‌ای داشت و پارچه می‌فروخت. او شاگردی خوب و مؤدب داشت که کسی خجالتی بود. روزی مرد بیمار شد و نتوانست به دکانش برود. به همین خاطر شاگرد در مغازه را باز کرد. قبل از ظهر به او خبر رسید که حال تاجر بد است و باید دنبال دکتر برود. پسرک دکان را بست و دکتر را به منزل تاجر برد. پزشک پس از معاینه برایش دارو نوشت. پسرک دارو را خرید و به خانه برگشت. دیگر ظهر شده بود؛ همسر تاجر بسیار اصرار کرد و او را برای ناهار نگه داشت. همسر تاجر سفره را انداخت و کاسه‌های آش را آورد. تاجر برای شستن دست‌هایش به حیاط رفت و همسرش به آشپزخانه برگشت تا قاشق بیاورد. پسرک با خود فکر کرد، دستش را روی دهانش بگیرد و بگوید دندان درد دارد و برود، زیرا خجالت می‌کشید آن‌جا ناهار بخورد. تاجر به اتاق برگشت و وقتی پسر را دید که دستش روی دهانش است، به او گفت: «دهانت سوخت! چرا این قدر عجله می‌کنی؟ صبر کن آش سرد شود.»

الف: ضرب‌المثل مربوط به داستان را بنویس.

آتش نخورده و دهان سوخته

ب: تاجر در دکان چه می‌فروخت؟

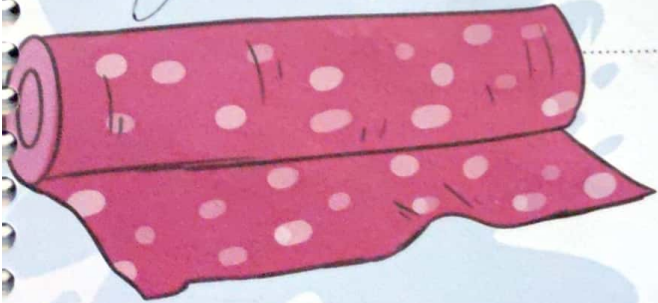
پارچه

پ: چه اخلاقی در پسرک باعث این داستان شد؟

خجالتی بودن

ت: زن تاجر چه پخته بود؟

آش

فارسی سوم دبستان

